

keramiske noter 61/2025

31. årgang

Keramikkens Venner

Reviews · Besprechungen · anmeldelser · Besprechungen · Reviews
redigeret af Gunnar Jakobsen

Martin Bodilsen Kaldahl · *Probing the Floor, Sniffing the Air*. By Glenn Adamson and Jorunn Veiteberg. Hatje Cantz Verlag [Website: <https://www.hatjecantz.com>], Berlin 2024. 320 s. ill. litt. engelsk tekst. ib. Forhandles af Clay Keramikmuseum Danmark. 325 kr.

I forbindelse med en stor udstilling af Martin Bodilsen Kaldahls keramiske værker, *Cuts, Stripes and Knots*, der åbnede på keramikmuseet Clay i Middelfart i efteråret 2024, er denne monografi om kunstneren udkommet med engelsk tekst. Bogen er ikke blot et ledsagende katalog til udstillingen, men har almen relevans som selvstændig monografi.

Bogen er tilrettelagt som et stort billedværk med flere indledende essays. Kaldahls arbejder over mere end 30 år følges i en omvendt kronologi, hvor hans seneste værker præsenteres først, og værkerne dernæst vises på mere end 200 sider primært med helsides fotografier. De er inddelt i tre grupper: Først perioden 2012 til 2024, så 2005 til 2012 og til sidst 1990 til 2006, fulgt af en værkfortegnelse, en kort bibliografi og få biografiske oplysninger. At billedsiden er så markant, tillader læseren frit at danne sig sin egen mening om udviklingsfaser og karakteristika i Kaldahls værk, og giver samtidigt bogen stor relevans også efter udstillingsperioden, ikke mindst fordi billedsiden stedvist ledsages af Kaldahls egne korte tekststykker, hvor værk og intension klarlægges.

Når de tre faser sammenlignes, er det iøjnefaldende, at den tidligste periodes værker i stentøj er udført i afrundede skål- og krukkeformer, der ofte har flere rum, og hvor inder- og yderside tit kontrasteres farvemæssigt og i overfladestruktur. Overfladerne er ofte matsorte eller har brede sribedekorationer i sort/hvid eller sort/mat grøn. I disse værker ligger formerne på grænsen mellem fri form og funktion, et udtryk som senere drejer helt henimod den frie form, da mere organiske kompositioner tilføres med grenformer og udvoksninger på objekterne. Mere nopræde og bearbejdede overflader fremkommer, ligesom glasurerne ændres imod bl.a.

lakblank sort, kraftig gul og orange. Samtidigt ændres materialet fra stentøj til lertøj, der forbliver Kaldahls foretrukne materiale også i de seneste værker. Disse præges af komplekse kompositioner i store formater, hvor sammensnoede eller forvredne rørformer eller nærmest indvoldsagtige elementer tilføres. Der ses meget store sammenkædede figurkonstellationer, med enheder, der kan associeres til grene, orme, nedløbsrør m.v. og i usædvanlig grad virker ruminddragende.

Et spændende indblik i kunstnerens arbejdsproces gives i bogen ved, at ikke kun færdige værker afbildes, men også en række håndtegnede og digitale skitser og 3D forsøg, der levende illustrerer arbejdsprocessen.

Efter en kort indledning af udstillingens arrangør, museumsinspektør Christina Rauh Oxbøll, hvor Martin Bodilsen Kaldahls alsidige virke som keramikker, underviser og udstillingsarrangør berøres, følger to essays, hvor de to internationale skribenter og kunsthistorikere, amerikanske Glenn Adamson og norske Jorunn Veiteberg, nærmer sig Kaldahls værk fra forskellige vinkler. Glenn Adamson søger at placere det senere værk i en kunstteoretisk og filosofisk kontekst ved at trække på fortolkninger af antikkens græske skulptur med Laokoongruppen som paralleleksempel. Han dykker ned i eftertidens fortolkninger af denne gruppe fra bl.a. Gotthold Lessing og Johann Joachim Winckelmann til Clement Greenberg og finder referencer, der ud fra hans synspunkt harmonerer godt med Kaldahls værker.

På denne baggrund bruger han deres iagttagelser og fortolkningsmodeller til at trænge dybere ind i idégrundlaget for Kaldahls værk og til at beskrive grundprincipperne for hans møjsommelige figurobygning, hans tankegang og improvisationer i værkerne og inspiration i forskellige perioder.

Jorunn Veiteberg går anderledes til værks. Hun tager udgangspunkt i knudeformen med henvisning til den tyske arkitekt Gottfried Semperes tanker om ornament kontra form og udforsker, hvorledes Kaldahl gennem

næsten 50 års virke har varieret dette tema i uendelige variationer. Tematik, idéer og formudvikling beskrives fra hans udgangspunkt i brugskeramik fra værkstedet i Odder i 1981 gennem videre studier i London i slutningen af 1980'erne, hvor skulptøren Eduardo Paolozzi, og keramikere Martin Smith og Alison Britton betød meget, frem til 2005, hvor det digitale får betydning. Spillet mellem natur og teknologi, form og dekoration og latente absurde eller humoristiske undertoner i Kaldahls seneste værker beskrives levende.

Bogen yder således både tekstuelte interessante bidrag til fortolkningen af Kaldahls værk, og giver samtidigt et varigt og visuelt helstøbt billede af en væsentlig dansk keramikers virke igennem de seneste 30 år. Det er naturligt, at bogens tekst er på engelsk med henblik på et internationalt publikum, men måske burde der have været et kort dansk resumé.

Ulla Houkjær

Kunsthistoriker, seniorforsker. mag.art. og cand.mag.